

Εισηγήτρια : Τζώρτζη Αγγελική

Ημερομηνία: 08/02/2020

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

A. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Κείμενο

Ένας από τους κυριότερους πλέον προβληματισμούς των νέων είναι η εξασφάλιση καριέρας, η οποία θα τους αποφέρει υλική και ηθική ικανοποίηση. Η **αντίληψη** ότι η κατοχή οποιουδήποτε πτυχίου θα έχει ως αποτέλεσμα την επιτυχημένη επαγγελματική εξέλιξη έχει ξεπεραστεί, καθώς οι συνθήκες της αγοράς έχουν αλλάξει και στη σκακιέρα της εργασιακής καριέρας επικρατούν ορισμένα επαγγέλματα. Η αυξανόμενη ανεργία σε αποφοίτους πανεπιστημίου και λυκείου είναι ένδειξη ότι οι απαιτήσεις της αγοράς έχουν διαφορετική κατεύθυνση από αυτή των γενικών γνώσεων ή των άκρως θεωρητικών μαθημάτων που κατά κανόνα διδάσκονται στο εκπαιδευτικό σύστημα.

Οι καινοτομίες στην τεχνολογία αντιπροσωπεύουν, επίσης, μια από τις **κυριότερες** αιτίες αλλαγών, οι οποίες μπορούν να επηρεάσουν την καριέρα ενός εργαζομένου. Η αυτοματοποίηση και η ρομποτική κυριαρχούν όλο και περισσότερο σε όλες τις εκφάνσεις της καθημερινής επαγγελματικής ζωής. Ο αριθμός εργαζομένων στο βιομηχανικό τομέα μειώνεται, ενώ αντίθετα αυξάνεται με **ραγδαίο** ρυθμό ο αριθμός των εργαζομένων στον τομέα της πληροφορικής. Οι απαραίτητες δεξιότητες για τη διατήρηση και την εξέλιξη της καριέρας θα συνεχίσουν να **μεταβάλλονται**.

Επίσης, είναι χρήσιμο να επισημανθεί ότι οι παραπάνω συνθήκες επηρέασαν και διαμόρφωσαν διαφορετικές συνθήκες και τους νέους άγραφους κανόνες της αγοράς. Παλιότερα, αν ήσουν υπάλληλος για πολλά χρόνια σε κάποια επιχείρηση, υπήρχε η ασφάλεια ότι θα παρέμενες εκεί και τα υπόλοιπα χρόνια της καριέρας σου. Αντίθετα, οι

νέες συνθήκες της αγοράς δε διασφαλίζουν μονιμότητα, μιας και υπάρχουν συνεχείς αλλαγές, έτσι ώστε να αντεπεξέλθει η εταιρεία στις καινούριες συνθήκες. Το ίδιο ισχύει φυσικά και για τις αρμοδιότητες των υπαλλήλων που διευρύνονται και δεν παραμένουν οι ίδιες. Ως **συνέπεια** των παραπάνω, οι υπάλληλοι καλούνται για να διασφαλίσουν τη θέση τους να επιδείξουν αυτονομία και πρωτοβουλία, αυξημένη δημιουργικότητα, υπευθυνότητα και παραγωγικότητα.

Σημειώνεται ότι ανεξαρτήτως ειδικότητας, αυτό που απαιτεί η αγορά, κυρίως λόγω των γρήγορων ρυθμών εξέλιξης και ανταγωνιστικότητας, είναι η συνεχής επιμόρφωση. Ήδη έχει διαφανεί έντονη η τάση μεταξύ των σύγχρονων επαγγελματιών να έχουν ενταχθεί στη δια βίου μάθηση και εκπαίδευση μέσω της οποίας αποκτούν νέες και αναπτύσσουν καινούριες ικανότητες στην προσπάθειά τους να αναπτύσσουν συνεχώς την καριέρα τους.

Τι είδους προσόντα, όμως, πρέπει να κατέχει κάποιος, για να δημιουργήσει μια καριέρα στους συγκεκριμένους τομείς που σημειώνουν ζήτηση εκτός των τυπικών προσόντων; Αρχικά, εκτός από τα τυπικά προσόντα που παρέχει μια θεωρητική ή πρακτική κατάρτιση είναι πολύ σημαντικό για κάποιον που επιλέγει τους παραπάνω κλάδους να διακατέχεται από ένα γνήσιο ενδιαφέρον και αγάπη για το αντικείμενο. Συχνά, ιδιαίτερα νεαρά άτομα κατά τη διάρκεια επιλογής επαγγέλματος επηρεάζονται από εξωτερικούς παράγοντες, όπως οικονομικές απολαβές, γνώμες οικογενειακού περιβάλλοντος, ζήτηση αγοράς στη συγκεκριμένη χρονική στιγμή κ.λ.π. Μέσα σε όλα αυτά, συχνά πολλοί ξεχνάνε ότι το σημαντικότερο στοιχείο εξασφάλισης επιτυχίας είναι το πόσο επενδύουν στην καριέρα τους. Πόσο, δηλαδή, αποφασιστικοί είναι στη συλλογή πληροφοριών και στην εκμετάλλευση ευκαιριών που τους παρουσιάζονται. «Η απόκτηση μιας οποιασδήποτε εργασίας ως αυτοσκοπού δεν εγγυάται επιτυχία. Αντίθετα, ο προσεκτικός σχεδιασμός της μελλοντικής καριέρας με αναγνώριση των βημάτων που πρέπει να ακολουθήσει ο υποψήφιος εργαζόμενος του διασφαλίζει μεγαλύτερη επιτυχία και αυτό γιατί είναι προετοιμασμένος για τις δυσκολίες που πιθανόν να αντιμετωπίσει» επισημαίνουν οι ειδικοί σε θέματα καριέρας.

Τόνια Τσακίρη, Το Βήμα, διασκευή

Θέμα Α

A1. «Οι καινοτομίες στην τεχνολογία... συνεχώς την καριέρα τους»: Να γράψετε την περίληψη του παραπάνω αποσπάσματος (παράγραφοι 2, 3 και 4) του κειμένου σε 60-70 λέξεις.

(Μονάδες 15)

A2. Να επαληθεύσετε ή να διαψεύσετε, σύμφωνα με το κείμενο, τις παρακάτω περιόδους, επιλέγοντας για καθεμία από αυτές την ένδειξη **Σωστό** ή **Λάθος**.

α. Η τεχνολογική πρόοδος επηρεάζει σε σημαντικό βαθμό την επαγγελματική πορεία των εργαζομένων σήμερα.

β. Είναι ιδιαίτερα εύκολο για έναν εργαζόμενο σήμερα να εξασφαλίσει τη μονιμότητα σε μια θέση εργασίας.

γ. Η συνεχής επιμόρφωση είναι απαίτηση της αγοράς εργασίας για ορισμένες μόνο ειδικότητες.

δ. Η αγάπη και το ενδιαφέρον που επιδεικνύει το άτομο για το αντικείμενο κρίνονται απαραίτητα για την επιτυχή άσκηση του επαγγέλματος.

ε. Ο προγραμματισμός των μελλοντικών κινήσεων του εργαζόμενου κρίνεται αναγκαίος για την επαγγελματική του επιτυχία.

(Μονάδες 15)

Θέμα Β

B1. «Επίσης, είναι χρήσιμο ... παραγωγικότητα»: Να εντοπίσετε έναν από τους τρόπους ανάπτυξης της παραγράφου και να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με αναφορές στο κείμενο.

(Μονάδες 10)

β2. «Τι είδους προσόντα... θέματα καριέρας»: Να επισημάνετε τις πέντε διαρθρωτικές λέξεις/ φράσεις με τις οποίες διασφαλίζεται η συνοχή των περιόδων της τελευταίας παραγράφου του κειμένου. Να δηλώσετε τη νοηματική τους σχέση.

(Μονάδες 10)

B3. α. αντίληψη, κυριότερες, ραγδαίο, μεταβάλλονται, συνέπεια: Να γράψετε ένα συνώνυμο για κάθε λέξη του κειμένου με μαύρα έντονα γράμματα.(Μον.5)

β. απαραίτητες, διευρύνονται, υπευθυνότητα, γνήσιο, επιτυχία: Να γράψετε ένα αντώνυμο για κάθε υπογραμμισμένη λέξη του κειμένου.(Μον.5)

(Μονάδες 10)

Θέμα Γ

Σε μία εκδήλωση που πραγματοποιείται στο σχολείο σας με θέμα: «Επιλογή επαγγέλματος: μια κρίσιμη απόφαση», καλείστε να παρουσιάσετε τα προσόντα που είναι απαραίτητα σήμερα για μια επιτυχημένη επαγγελματική πορεία (300- 350 λέξεις).

(Μονάδες 40)

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Το blues της ανεργίας

(Από ένα παλιό διαμέρισμα στα Εξάρχεια ο Πέτρος και η Αλεξάνδρα αναμετρώνται με τους γεμάτους υγρασία τοίχους και τους άδειους τραπεζικούς λογαριασμούς. Η Αλεξάνδρα παραμένει για μήνες άνεργη κι ο Πέτρος συνειδητοποιεί μέρα με τη μέρα πόσο βαθιά είναι η αλλαγή που έχει επέλθει στην ψυχολογία της. Πόσο πραγματικά στοιχίζει σ' έναν άνθρωπο το να μένει χωρίς δουλειά).

Τελικά εκείνη κοιμήθηκε, εγώ όχι. Μου κόλλησε για τα καλά στο μυαλό αυτό που μου είπε. Και κάποια άλλα ακόμη, που προσπαθούσα να τα βάλω σε μια σειρά.

Αρκετές μέρες πριν με είχε ρωτήσει ο Διονύσης: «Τι κάνει η Αλεξάνδρα; Έχω καιρό να τη δω». Ο Διονύσης έχει το ψιλικατζίδικο καμιά πενηνταριά μέτρα πιο πάνω από μας. Τσιγάρα, εφημερίδες και ό, τι βάλει ο νους σου. Ψιλικατζίδικο σαν αυτά που βλέπουμε στις ελληνικές ταινίες του '60. Παραξενεύτηκα. Από πού παίρνει τσιγάρα και εφημερίδα; Του είπα πως είναι μια χαρά. «Να περνάει να με βλέπει». Χαμογέλασα. «Θα της το πω», απάντησα. Προφανώς δεν είχα προσέξει τα σημάδια. Καθώς περνούσαν, οι ώρες, οι μέρες, οι μήνες και κανένας από μηχανής θεός δεν μπορούσε να την ξεκολλήσει απ' αυτή την καταραμένη ανεργία, το άγχος της διοχετευόταν σε ακατανόητες για μένα έως τότε λεπτομέρειες. Να αλλάξει περίπτερο, ψιλικατζίδικο, ακόμη και συνοικία, για να μην αγοράσει την εφημερίδα των απανταχού ανέργων από το ίδιο σημείο, την ίδια ώρα, την ίδια μέρα. Να μην την αναγνωρίσουν, σεσημασμένη πλέον, σαν κλεφτρόνι που θα κάνει το μοιραίο λάθος και θα την τσακώσουν ακόμα άνεργη, να μην υποψιαστεί στο βλέμμα των άλλων ότι καταλαβαίνουν τον λόγο που παίρνει τη συγκεκριμένη εφημερίδα. Μου τα είπε

το ίδιο απόγευμα. Όταν της έδωσα τα χαιρετίσματα του Διονύση, της είπα πως είναι κρίμα να μη λέει καλημέρα σε ανθρώπους που την εκτιμούν. Έβαλε τα κλάματα και χώθηκε στην αγκαλιά μου. Κλάματα με σπασμούς.

«Δεν είμαι καλά», έλεγε και ξανάλεγε, «δεν μπορώ να σκεφτώ καν».

Την άφησα να κλάψει όσο ήθελε.

«Ο Διονύσης, κούκλα μου, θα μπορούσε να σκεφτεί πως αναζητάς να αγοράσεις μονάχα ένα σπίτι, ένα αυτοκίνητο ή ένα στερεοφωνικό. Τόσο απλά».

«Πιθανόν, αλλά αυτή την περίοδο το μυαλό μου καλύπτεται από πέπλα και όχι από τη λογική. Μη θυμώνεις».

Είχα κουραστεί, αλλά δεν είχα θυμώσει.

Το ίδιο βράδυ καθόμασταν στον καναπέ. Διάβαζα ένα βιβλίο του Όργουελ. Είχε μόλις εκδοθεί στην Ελλάδα. Το είχε γράψει το '33 για τους φτωχούς του Παρισιού και του Λονδίνου. Στο Λονδίνο είχε γνωρίσει έναν τυπάκο, αλήτη, ζωγράφο στους δρόμους. Του είχε πει σε μια συζήτηση: «Τα αστέρια είναι δωρεάν παράσταση. Δεν κοστίζει και τίποτα να χρησιμοποιείς τα μάτια σου». Της μιλάω. Ήθελα να της διαβάσω λίγο αυτό το απόσπασμα. Δεν με ακούει Τα δικά της μάτια σάρωναν μηχανικά τις σελίδες των αγγελιών, με τις πανομοιότυπες καταχωρίσεις για ταπεινούς εισπράκτορες που μετονομάζονταν σε Debt Collectors. Το καλύτερο πάντως ήταν το «υπεύθυνος τηλεφωνικών οχλήσεων ληξιπρόθεσμων οφειλών», που, αν μη τι άλλο, την είχε κάνει να γελάσει λες και αυτή η γελοία λεκτική προαγωγή θα μπορούσε να αλλάξει το θλιβερό πεπρωμένο της συγκεκριμένης θέσης. Θυμήθηκε μια παλιά ασπρόμαυρη ταινία: «Περάστε την πρώτη του μηνός», με την Άννα Φόνσου, δαιμόνια εισπράκτορα οφειλών, να πιέζει για πληρωμή τον Δημήτρη Παπαμιχαήλ. Ευτυχώς που δεν έχασε τον αυτοσαρκασμό της.

Παναγιώτης Βλάχος, «Το blues της ανεργίας», Εκδόσεις Κέδρος, 2016

Θέμα Α

A1. «αυτή την περίοδο το μυαλό μου καλύπτεται από πέπλα και όχι από τη λογική. Μη θυμώνεις»: Ποια νομίζετε ότι είναι η πιο σωστή ερμηνεία για τα συναισθήματα της ηρωίδας;

- i. Έχει αρχίσει να αποδέχεται την κατάσταση της ανεργίας που βιώνει.

- ii. Δυσκολεύεται να σκεφτεί καθαρά και ψύχραιμα λόγω του άγχους που της δημιουργεί η απώλεια της εργασίας της.
- iii. Η πρώτη της προτεραιότητα είναι να αποκρύψει τη θλίψη της από το σύντροφό της.

(Μονάδες 15)

A2. Να περιγράψετε τον αντίκτυπο που έχει στη συναισθηματική κατάσταση της Αλεξάνδρας η ανεργία. Να επιβεβαιώσετε τις απαντήσεις σας με τρία χωρία του κειμένου (50- 60 λέξεις).

(μονάδες 15)

Θέμα Β

B1. α) Με ποιον αφηγηματικό τρόπο ο αφηγητής κατορθώνει να ενισχύσει τη θεατρικότητα του κειμένου; (μον.8)

β) Να προσδιορίσετε το είδος του αφηγητή. (μον.7)

Μονάδες 15

B2. Να εντοπίσετε στο κείμενο μια περίπτωση μεταφορικής χρήσης του λόγου και μία παρομοίωση και να εξηγήσετε τη λειτουργία τους σε νοηματικό επίπεδο.

Μονάδες 15

Θέμα Γ

Να συνεχίσετε την ιστορία δίνοντας μια θετική εξέλιξη στην πλοκή. Να δώσετε στην αφήγησή σας τη μορφή αποσπάσματος από το προσωπικό σας ημερολόγιο (150 – 200 λέξεις).

(Μονάδες 40)